# 4. PROTOKOLL EUROOPA KESKPANKADE SÜSTEEMI JA EUROOPA KESKPANGA PÕHIKIRJA KINNITAMISE KOHTA

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES kinnitada Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja, mis on ette nähtud põhiseaduse artiklis I-30 ja artikli III-187 lõikes 2,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa põhiseaduse lepingule:

## I PEATÜKK

### EUROOPA KESKPANKADE SÜSTEEM

*Artikkel 1*

### Euroopa Keskpankade Süsteem

1. Kooskõlas põhiseaduse artikli I-30 lõikega 1 moodustavad Euroopa Keskpank ja riikide keskpangad Euroopa Keskpankade Süsteemi. Euroopa Keskpank ning nende liikmesriikide keskpangad, mille rahaühik on euro, moodustavad eurosüsteemi.

2. Euroopa Keskpankade Süsteem ja Euroopa Keskpank täidavad oma ülesandeid ja tegutsevad kooskõlas põhiseaduse ja käesoleva põhikirjaga.

## II PEATÜKK

### EUROOPA KESKPANKADE SÜSTEEMI EESMÄRGID JA ÜLESANDED

*Artikkel 2*

### Eesmärgid

Kooskõlas põhiseaduse artikli I-30 lõikega 2 ja artikli III-185 lõikega 1 on Euroopa Keskpankade Süsteemi esmane eesmärk säilitada hindade stabiilsus. Seda eesmärki piiramata toetab Euroopa Keskpankade Süsteem liidu üldist majanduspoliitikat, selleks et kaasa aidata liidu eesmärkide saavutamisele, nagu need on esitatud põhiseaduse artiklis I-3. Euroopa Keskpankade Süsteem toimib kooskõlas vabal konkurentsil põhineva avatud turumajanduse põhimõttega, soodustades ressursside efektiivset jaotumist ja järgides põhiseaduse artiklis III-177 sätestatud põhimõtteid.

*Artikkel 3*

## Ülesanded

1. Vastavalt põhiseaduse artikli III-185 lõikele 2 tuleb Euroopa Keskpankade Süsteemi kaudu ellu viia järgmised põhiülesanded:

a) määratleda liidu rahapoliitika ja rakendada seda;

b) teostada välisvaluutatehinguid vastavalt põhiseaduse artiklile III-326;

c) hoida ja hallata liikmesriikide ametlikke välisvaluutareserve;

d) kaasa aidata maksesüsteemide sujuvale toimimisele.

2. Vastavalt põhiseaduse artikli III-185 lõikele 3 ei piira käesoleva artikli lõike 1 punkt c liikmesriikide valitsuste õigust hoida ja hallata välisvaluuta käibevahendeid.

3. Vastavalt põhiseaduse artikli III-185 lõikele 5 aitab Euroopa Keskpankade Süsteem kaasa krediidiasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve ning rahandussüsteemi stabiilsusega seotud pädevate asutuste poliitika sujuvale kujundamisele.

*Artikkel 4*

## Nõuandvad funktsioonid

Kooskõlas põhiseaduse artikli III-185 lõikega 4 tuleb Euroopa Keskpangaga konsulteerida:

a) iga tema volituste piiridesse jääva liidu õigusakti eelnõu puhul;

b) riikide asutustel iga Euroopa Keskpanga pädevusse kuuluva õigusakti eelnõu puhul, kuid nendes piirides ja tingimustel, mis nõukogu artiklis 41 sätestatud korras kindlaks määrab.

Euroopa Keskpank võib oma pädevuses olevates küsimustes esitada arvamusi vastavatele liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele ning riikide asutustele.

*Artikkel 5*

## Statistilise teabe kogumine

1. Euroopa Keskpankade Süsteemi ülesannete täitmiseks kogub Euroopa Keskpank riikide keskpankade kaasabil vajalikku statistilist teavet kas riikide pädevatelt asutustelt või otse majandussubjektidelt. Sel eesmärgil teeb ta koostööd liidu institutsioonide, organite ja asutustega ning liikmesriikide või kolmandate riikide pädevate asutustega ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

2. Riikide keskpangad täidavad võimalikus ulatuses lõikes 1 nimetatud ülesandeid.

3. Vajaduse korral soodustab Euroopa Keskpank nende õigusnormide ja tavade ühtlustamist, mis reguleerivad tema volituste piiridesse jäävates valdkondades statistiliste andmete kogumist, kokkuvõttu ja levitamist.

4. Vastavalt artiklis 41 sätestatud menetlusele määrab nõukogu kindlaks aruandekohustuslikud füüsilised ja juriidilised isikud, konfidentsiaalsusrežiimi ja rakendussätted.

*Artikkel 6*

**Rahvusvaheline koostöö**

1. Euroopa Keskpankade Süsteemile pandud ülesandeid hõlmavas rahvusvahelises koostöös otsustab Euroopa Keskpankade Süsteemi esindatuse Euroopa Keskpank.

2. Euroopa Keskpank ja tema heakskiidul ka riikide keskpangad võivad osaleda rahvusvahelistes rahaasutustes.

3. Lõiked 1 ja 2 ei piira põhiseaduse artikli III-196 kohaldamist.

III PEATÜKK

**EUROOPA KESKPANKADE SÜSTEEMI STRUKTUUR**

*Artikkel 7*

**Sõltumatus**

Vastavalt põhiseaduse artiklile III-188, kasutades volitusi ning täites ülesandeid ja kohustusi, mis on neile pandud põhiseadusega ja käesoleva põhikirjaga, ei taotle ega saa Euroopa Keskpank ega ükski riigi keskpank ega ükski nende otsuseid tegeva organi liige mingeid juhiseid liidu institutsioonidelt, organitelt või asutustelt, ühegi liikmesriigi valitsuselt ega üheltki teiselt organilt. Liidu institutsioonid, organid ja asutused ning liikmesriikide valitsused kohustuvad seda põhimõtet järgima ega püüa mõjutada Euroopa Keskpanga või riikide keskpankade otsuseid tegevate organite liikmeid oma ülesannete täitmisel.

*Artikkel 8*

## Üldpõhimõte

Euroopa Keskpankade Süsteemi juhivad Euroopa Keskpanga otsuseid tegevad organid.

*Artikkel 9*

## Euroopa Keskpank

1. Vastavalt põhiseaduse artikli I-30 lõikele 3 on Euroopa Keskpank juriidiline isik, millel on igas liikmesriigis kõige ulatuslikum õigus- ja teovõime, mis vastavalt selle liikmesriigi seadustele kuulub juriidilistele isikutele. Euroopa Keskpank võib eelkõige omandada või võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus hagejaks või kostjaks.

2. Euroopa Keskpank tagab, et põhiseaduse artikli III-185 lõigetega 2, 3 ja 5 Euroopa Keskpanga Süsteemile pandud ülesanded täidetakse kas tema käesolevast põhikirjast tuleneva tegevuse kaudu või artikli 12 lõikest 1 ja artiklist 14 tuleneva riikide keskpankade tegevuse kaudu.

3. Vastavalt põhiseaduse artikli III-187 lõikele 3 on Euroopa Keskpanga otsuseid tegevateks organiteks Euroopa Keskpanga nõukogu ja juhatus.

*Artikkel 10*

## Euroopa Keskpanga nõukogu

1. Vastavalt põhiseaduse artikli III-382 lõikele 1 koosneb Euroopa Keskpanga nõukogu Euroopa Keskpanga juhatuse liikmetest ja nende liikmesriikide keskpankade presidentidest, mille suhtes ei ole kehtestatud põhiseaduse artiklis III-197 nimetatud erandit.

2. Igal Euroopa Keskpanga nõukogu liikmel on üks hääl. Alates kuupäevast, millal Euroopa Keskpanga nõukogu liikmete arv ületab 21, on igal Euroopa Keskpanga juhatuse liikmel üks hääl ning hääleõiguslike riikide keskpankade presidentide arv on 15. Viimati nimetatute hääleõigus määratakse roteerumise põhimõttel järgmiselt:

a) kuupäevast, millal riikide keskpankade presidentide arv ületab 15 ja kuni see on alla 22, jagatakse riikide keskpankade presidendid kahte rühma, järjestades nad sõltuvalt sellest, millisel kohal on asjaomase panga liikmesriigi osa turuhindades liikmesriikide agregeeritud sisemajanduse kogutoodangus ning millisel kohal suuruse järgi on selle panga liikmesriigi osa eurot kasutavate liikmesriikide rahaasutuste agregeeritud koondbilansis. Turuhindades arvestatud liikmesriikide agregeeritud sisemajanduse kogutoodangu osa ja rahaasutuste agregeeritud koondbilansi osa kaal on vastavalt 5/6 ja 1/6. Esimene rühm koosneb viiest riikide keskpankade presidendist ja teise rühma kuuluvad ülejäänud riikide keskpankade presidendid. Esimesse rühma kuuluvad riikide keskpankade presidendid võivad oma hääleõigust kasutada mitte harvemini kui teise rühma kuuluvad riikide keskpankade presidendid. Eelmist lauset arvesse võttes määratakse esimesele rühmale 4 häält ning teisele rühmale 11 häält;

b) kuupäevast, millal riikide keskpankade presidentide arv on 22 või enam, jagatakse riikide keskpankade presidendid kolme rühma vastavalt punktis a sätestatud kriteeriumitel põhinevale järjestusele. Esimene rühm koosneb viiest riikide keskpankade presidendist ja sellele määratakse neli häält. Teine rühm koosneb poolest riikide keskpankade presidentide koguarvust, kusjuures mis tahes murd ümardatakse ülemise lähima täisarvuni; teisele rühmale määratakse kaheksa häält. Kolmandasse rühma kuuluvad ülejäänud riikide keskpankade presidendid ning neile määratakse kolm häält;

c) igas rühmas on antakse riikide keskpankade presidentidele hääleõigus võrdseteks ajavahemikeks;

d) turuhindades sisemajanduse kogutoodangu osa arvestamisel kohaldatakse artikli 29 lõiget 2. Rahaasutuste agregeeritud koondbilansi osa arvestatakse vastavalt arvestuse tegemise ajal liidus kehtivale statistilisele raamistikule;

e) kui agregeeritud sisemajanduse kogutoodangut turuhindades kohandatakse vastavalt artikli 29 lõikele 3 või kui keskpankade presidentide arv suureneb, kohandatakse rühmade suurust ja/või koosseisu vastavalt käesolevas lõigus sätestatud põhimõtetele;

f) Euroopa Keskpanga nõukogu võtab oma kõikide, nii hääleõigusega kui hääleõiguseta, liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega kõik vajalikud meetmed käesolevas lõigus sätestatud põhimõtete elluviimiseks ning võib otsustada edasi lükata roteerumisel põhineva süsteemi käivitamist kuni kuupäevani, millal riikide keskpankade presidentide arv ületab 18.

Hääleõiguse kasutamine on isiklik. Erandina sellest õigusnormist võib artikli 12 lõikes 3 viidatud kodukorras kehtestada, et Euroopa Keskpanga nõukogu liikmed võivad hääletada kaugside vahendusel. Samuti sätestatakse nende õigusnormidega, et Euroopa Keskpanga nõukogu liige, kes pikemat aega ei saa nõukogu koosolekutest osa võtta, võib määrata asendusliikme Euroopa Keskpanga nõukogu liikmeks.

Esimese ja teise lõigu sätted ei piira Euroopa Keskpanga nõukogu kõikide, nii hääleõigusega kui hääleõiguseta, liikmete hääleõigust lõike 3 ja artikli 40 lõigete 2 ja 3 alusel. Kui käesolev põhikiri ei näe ette teisiti, teeb Euroopa Keskpanga nõukogu otsuse hääleõigusega liikmete lihthäälteenamusega. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustav hääl presidendil.

Euroopa Keskpanga nõukogu on otsustusvõimeline, kui kohal on kaks kolmandikku hääleõigusega liikmetest. Kui kvoorumit ei ole, võib president kokku kutsuda erakorralise koosoleku, kus võib otsuseid vastu võtta ilma kvoorumit arvestamata.

3. Kõigi artiklite 28, 29, 30, 32, 33 ja 49 alusel vastuvõetavate otsuste puhul arvestatakse Euroopa Keskpanga nõukogu hääli vastavalt Euroopa Keskpanga märgitud kapitali jaotumisele riikide keskpankade vahel. Juhatuse liikmete hääli otsustamisel ei arvestata. Kvalifitseeritud häälteenamust nõudev otsus on vastu võetud, kui poolthääled esindavad vähemalt kahte kolmandikku Euroopa Keskpanga märgitud kapitalist ja vähemalt pooli osanikest. Kui mõni riigi keskpanga president ei saa kohal olla, võib ta nimetada asendusliikme oma arvestusliku hääle andmiseks.

4. Koosoleku arutelu on konfidentsiaalne. Euroopa Keskpanga nõukogu võib teha otsuse avaldada oma arutluste tulemus.

5. Euroopa Keskpanga nõukogu tuleb kokku vähemalt kümme korda aastas.

*Artikkel 11*

**Juhatus**

1. Vastavalt põhiseaduse artikli III-382 lõike 2 esimesele lõigule kuuluvad juhatusse president, asepresident ja neli liiget.

Liikmed täidavad oma kohustusi täistööajaga töötades. Ükski liige ei tohi töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal, kui Euroopa Keskpanga nõukogu ei ole selleks erandkorras luba andnud.

2. Kooskõlas põhiseaduse artikli III-382 lõikega 2, nõukogu soovitusel ja pärast Euroopa Parlamendiga ja Euroopa Keskpanga nõukoguga konsulteerimist, nimetab Euroopa Ülemkogu kvalifitseeritud häälteenamusega raha- või panganduskäsimustes tunnustatud ja vastavate erialaste kogemustega isikute hulgast presidendi, asepresidendi ja teised juhatuse liikmed.

Nende ametiaeg on kaheksa aastat ja neid ei saa ametisse tagasi nimetada.

Juhatuse liikmeks võib olla ainult liikmesriigi kodanik.

3. Juhatuse liikmete töölepingutingimused, eelkõige nende palgad, pensionid ja muud sotsiaalkindlustustagatised tulenenevad Euroopa Keskpangaga sõlmitavatest lepingutest ning need määrab kindlaks Euroopa Keskpanga nõukogu kolmest Euroopa Keskpanga nõukogu poolt ja kolmest nõukogu poolt nimetatud liikmest koosneva komitee ettepanekul. Juhatuse liikmetel ei ole käesolevas lõikes nimetatud küsimustes hääleõigust.

4. Kui juhatuse liige ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema kohustuste täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsises üleastumises, võib Euroopa Kohus ta Euroopa Keskpanga nõukogu või juhatuse taotlusel ametist tagandada.

5. Igal isiklikult kohaloleval juhatuse liikmel on õigus hääletada ning tal on selleks üks hääl. Kui ei ole sätestatud teisiti, teeb juhatus otsuse antud häälte lihtenamusega. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustav hääl presidendil. Hääletamisreeglid on täpsustatud artikli 12 lõikes 3 viidatud kodukorras.

6. Juhatus vastutab Euroopa Keskpanga jooksva töö eest.

7. Juhatuse vabanenud ametikohale nimetatakse uus liige kooskõlas lõikega 2.

*Artikkel 12*

**Otsuseid tegevate organite kohustused**

1. Euroopa Keskpanga nõukogu võtab vastu Euroopa Keskpangale põhiseaduse ja käesoleva põhikirjaga antud ülesannete täitmiseks vajalikud suunised ja otsused. Euroopa Keskpanga nõukogu määratleb liidu rahapoliitika, mis hõlmab kohased otsused seoses rahapoliitiliste vahe-eesmärkidega, põhiliste intressimääradega ja reservidega Euroopa Keskpankade Süsteemis, ning annab nende rakendamiseks vajalikud suunised.

Juhatus teostab rahapoliitikat kooskõlas Euroopa Keskpanga nõukogu suuniste ja otsustega. Selleks annab juhatus riikide keskpankadele vajalikke juhiseid. Lisaks võib Euroopa Keskpanga nõukogu otsusega juhatusele delegeerida teatud volitusi.

Võimalikuks ja kohaseks peetaval määral ning piiramata käesoleva artikli sätete kohaldamist võib Euroopa Keskpank kasutada riikide keskpanku tehinguteks, mis moodustavad osa Euroopa Keskpankade Süsteemi ülesannetest.

2. Juhatus vastutab Euroopa Keskpanga nõukogu koosolekute ettevalmistamise eest.

3. Euroopa Keskpanga nõukogu võtab vastu kodukorra, mis määrab Euroopa Keskpanga sisestruktuuri ning tema otsuseid tegevad organid.

4. Euroopa Keskpanga nõukogu täidab artiklis 4 osutatud nõuandvaid funktsioone.

5. Euroopa Keskpanga nõukogu võtab vastu artiklis 6 osutatud otsuseid.

*Artikkel 13*

**President**

1. Euroopa Keskpanga nõukogu ja juhatuse eesistujaks on president või tema äraolekul asepresident.

2. Ilma et see piiraks artikli 38 kohaldamist, esindab president või tema poolt nimetatud isik Euroopa Keskpanka organisatsioonivälistes suhetes.

*Artikkel 14*

**Riikide keskpangad**

1. Kooskõlas põhiseaduse artikliga III-189 tagab iga liikmesriik, et tema siseriiklikud õigusaktid, kaasa arvatud tema keskpanga põhikiri, on vastavuses põhiseadusega ja käesoleva põhikirjaga.

2. Eelkõige tuleb riikide keskpankade põhikirjades sätestada, et riigi keskpanga presidendi ametiaeg ei ole lühem kui viis aastat.

Presidendi võib ametist vabastada ainult juhul, kui ta ei vasta enam tingimustele, mis on vajalikud tema kohustuste täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsises üleastumises. Niisuguse otsuse peale võib asjaomane president või Euroopa Keskpanga nõukogu esitada Euroopa Kohtusse hagi põhiseaduse või mõne selle kohaldamist puudutava õigusnormi rikkumise alusel. Sellist kohtuasja tuleb alustada kahe kuu jooksul pärast otsuse avaldamist või selle teatavakstegemist hagejale või selle puudumisel päevast, millal see hagejale teatavaks sai.

3. Riikide keskpangad on Euroopa Keskpankade Süsteemi lahutamatu osa ning nad toimivad kooskõlas Euroopa Keskpanga suuniste ja juhistega. Euroopa Keskpanga nõukogu võtab vajalikud meetmed, et tagada Euroopa Keskpanga suunistest ja juhistest kinnipidamine, ja nõuab kogu vajaliku teabe esitamist.

4. Riigi keskpank võib täita muid funktsioone peale käesolevas põhikirjas loetletute, välja arvatud juhul, kui Euroopa Keskpanga nõukogu leiab antud häälte kahe kolmandiku enamusega, et see segab Euroopa Keskpankade Süsteemi eesmärkide ja ülesannete täitmist. Vastavate funktsioonide täitmine on riikide keskpankade kohustus ja kuulub nende vastutusalasse ning neid funktsioone ei loeta Euroopa Keskpankade Süsteemi funktsioonide osaks.

*Artikkel 15*

**Aruandekohustus**

1. Euroopa Keskpank koostab ja avaldab Euroopa Keskpankade Süsteemi tegevuse aruande vähemalt kord kvartalis.

2. Euroopa Keskpankade Süsteemi konsolideeritud finantsaruanne avaldatakse igal nädalal.

3. Vastavalt põhiseaduse artikli III-383 lõikele 3 saadab Euroopa Keskpank Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule ja komisjonile Euroopa Keskpankade Süsteemi eelmise ja jooksva aasta tegevust ning rahapoliitikat käsitleva aastaaruande.

4. Käesolevas artiklis osutatud ettekanded ja aruanded tehakse huvitatud isikutele kättesaadavaks tasuta.

*Artikkel 16*

**Pangatähed**

Kooskõlas põhiseaduse artikli III-186 lõikega 1 on Euroopa Keskpanga nõukogule ainuõigus anda luba euro pangatähtede emissiooniks liidu piires. Pangatähti võivad emiteerida Euroopa Keskpank ja riikide keskpangad. Euroopa Keskpanga ja riikide keskpankade emiteeritud pangatähed on liidus ainsad seadusliku maksevahendi staatusega pangatähed.

Euroopa Keskpank järgib pangatähtede emiteerimise ja kujundusega seotud tavasid niipalju kui võimalik.

## IV PEATÜKK

## EUROOPA KESKPANKADE SÜSTEEMI RAHAPOLIITILISED FUNKTSIOONID JA TOIMINGUD

*Artikkel 17*

### Kontod Euroopa Keskpangas ja riikide keskpankades

Oma tehingute tegemiseks võivad Euroopa Keskpank ja riikide keskpangad avada krediidiasutustele, avalik-õiguslikele üksustele ja muudele turul osalejatele kontosid ning võtta tagatisena vastu vara, sealhulgas registreeritud väärtpabereid.

*Artikkel 18*

### Vabaturu- ja laenutehingud

1. Euroopa Keskpankade Süsteemi eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks võivad Euroopa Keskpank ja riikide keskpangad:

a) tegutseda rahaturgudel, müües ja ostes otse (hetke- ja tähtpäevatehingud) või tagasiostulepinguga ning laenates nõudeid ja turukõlbulikke väärtpabereid kas eurodes või teistes vääringutes, samuti väärismetalle;

b) teha laenutehinguid krediidiasutustega ja muude turul osalejatega, kusjuures laenu andmine peab olema piisavalt tagatud.

2. Euroopa Keskpank kehtestab oma või riikide keskpankade poolt tehtavate vabaturu- ja laenutehingute üldised põhimõtted, sealhulgas nende tingimuste teatavakstegemise põhimõtted, mille alusel nad on valmis vastavaid tehinguid tegema.

*Artikkel 19*

### Kohustuslikud reservid

1. Euroopa Keskpank võib nõuda, et liikmesriikide krediidiasutused hoiaksid Euroopa Keskpanga ja riikide keskpankade kontodel kohustuslikke reserve vastavalt rahapoliitika eesmärkidele, arvestades artiklis 2 sätestatut. Nõutavate kohustuslike reservide arvutamise ja määratlemise eeskirjad võib kehtestada Euroopa Keskpanga nõukogu. Kui neist kinni ei peeta, on Euroopa Keskpangal õigus sisse nõuda trahviintresse või kehtestada muid võrreldava toimega sanktsioone.

2. Käesoleva artikli kohaldamiseks määratleb nõukogu vastavalt artiklis 41 sätestatud menetlusele kohustusliku reservi arvestuse baasi ning kohustusliku reservi ja selle arvestuse baasi maksimaalse lubatava suhte, samuti kohased sanktsioonid juhuks, kui neist kinni ei peeta.

*Artikkel 20*

**Muud rahapoliitilised kontrollivahendid**

Euroopa Keskpanga nõukogu võib antud häälte kahe kolmandiku enamusega otsustades võtta kasutusele muid rahapoliitilise kontrolli teostamise meetodeid, mida ta artiklit 2 arvesse võttes kohaseks peab.

Juhul, kui vastavad meetmed panevad kohustusi kolmandatele isikutele, määratleb nõukogu artiklis 41 sätestatud korras nende meetodite ulatuse.

*Artikkel 21*

**Tehingud avalik-õiguslike üksustega**

1. Vastavalt põhiseaduse artiklile III-181 on keelatud Euroopa Keskpanga või riikide keskpankade arvelduslaenud või muud tüüpi krediidivõimalus liidu institutsioonidele, organitele või asutustele, liikmesriikide keskvalitsustele, regionaalsetele, kohalikele või muudele avaliku võimu organitele, teistele avalik-õiguslikele institutsioonidele või riigi osalusega äriühingutele. Samuti on keelatud Euroopa Keskpangal või riikide keskpankadel osta neilt otse võlakohustusi.

2. Euroopa Keskpank ja riikide keskpangad võivad toimida lõikes 1 osutatud üksuste fiskaalagentidena.

3. Käesoleva artikli sätteid ei kohaldata avaliku sektori krediidiasutuste suhtes, mida riikide keskpangad ja Euroopa Keskpank kohtlevad keskpangapoolse reservidega varustamise seisukohalt võrdsetel alustel erakrediidiasutustega.

*Artikkel 22*

**Arveldus- ja maksesüsteemid**

Euroopa Keskpank ja riikide keskpangad võivad anda vahendeid ja Euroopa Keskpank võib kehtestada õigusnorme efektiivsete ja usaldatavate arveldus- ja maksesüsteemide tagamiseks liidu piires ja teiste riikidega.

*Artikkel 23*

**Välistehingud**

Euroopa Keskpank ja riikide keskpangad võivad:

a) luua suhteid teiste maade keskpankade ja rahaasutustega ning sobivatel juhtudel ka rahvusvaheliste organisatsioonidega;

b) osta ja müüa hetke- ja tähtpäevatehingutega iga liiki välisvaluutavarasid ja väärismetalle; mõiste "välisvaluutavara" hõlmab väärtpabereid ja kogu muud vara mis tahes riigi vääringus või arvestusühikus, olenemata nende hoidmise vormist;

c) hoida ja hallata käesolevas artiklis nimetatud vara;

d) teha iga liiki pangatehinguid suhetes kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, sealhulgas laenutehinguid.

*Artikkel 24*

**Muud toimingud**

Lisaks oma ülesannetest tulenevatele toimingutele võivad Euroopa Keskpank ja riikide keskpangad teha tehinguid haldusotstarbel või oma personali jaoks.

V PEATÜKK

**USALDATAVUSNORMATIIVIDE TÄITMISE JÄRELVALVE**

*Artikkel 25*

**Usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve**

1. Euroopa Keskpank võib nõustada ja konsulteerida nõukogu, komisjoni ning liikmesriikide pädevaid ametiasutusi küsimustes, mis on seotud krediidiasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ja rahandussüsteemi stabiilsust käsitlevate liidu juriidiliselt siduvate aktide ulatuse ja rakendamisega.

2. Kooskõlas põhiseaduse artikli III-185 lõike 6 alusel vastuvõetud Euroopa seadusega võib Euroopa Keskpank täita eriülesandeid, mis puudutavad krediidiasutuste ja muude rahaasutuste, välja arvatud kindlustusseltsid, usaldusnormatiivide täitmise järelevalvega seotud poliitikat.

VI PEATÜKK

**EUROOPA KESKPANKADE SÜSTEEMI FINANTSEESKIRJAD**

*Artikkel 26*

## Raamatupidamine ja aruandlus

1. Euroopa Keskpanga ja riikide keskpankade majandusaasta algab jaanuarikuu esimesel päeval ja lõpeb detsembrikuu viimasel päeval.

2. Euroopa Keskpanga raamatupidamise aastaaruande koostab juhatus kooskõlas Euroopa Keskpanga nõukogu kehtestatud põhimõtetega. Euroopa Keskpanga nõukogu kinnitab aruande ning seejärel see avaldatakse.

3. Analüüsi- ja juhtimiseesmärkidel koostab juhatus Euroopa Keskpankade Süsteemi koondbilansi, mis hõlmab Euroopa Keskpankade Süsteemi kuuluvate riikide keskpankade varasid ja kohustusi.

4. Käesoleva artikli kohaldamiseks kehtestab Euroopa Keskpanga nõukogu vajalikud õigusnormid riikide keskpankade tegevuse raamatupidamise ja aruandluse standardimiseks.

*Artikkel 27*

## Auditeerimine

1. Euroopa Keskpanga ja riikide keskpankade raamatupidamist auditeerivad Euroopa Keskpanga nõukogu soovitatud ja nõukogu poolt heakskiidetud sõltumatud välisaudiitorid. Audiitoritel on täisvolitused kõikide Euroopa Keskpanga ja riikide keskpankade raamatupidamisdokumentide ja kontode kontrollimiseks ning nende tehingute kohta täieliku teabe saamiseks.

2. Põhiseaduse artiklit III-384 kohaldatakse ainult Euroopa Keskpanga juhtimise tõhususe kontrollimiseks.

*Artikkel 28*

## Euroopa Keskpanga kapital

1. Euroopa Keskpanga kapital on 5000 miljonit eurot. Kapitali võib suurendada niisugusel määral, nagu seda võib artikli 10 lõikes 3 sätestatud kvalifitseeritud häälteenamusega kehtestada Euroopa otsusega Euroopa Keskpanga nõukogu, ning neis piirides ja tingimustel, mille nõukogu seab artiklis 41 sätestatud korras.

2. Euroopa Keskpanga kapitali ainsad märkijad ja omanikud on riikide keskpangad. Kapitali märkimine toimub vastavalt artiklis 29 kehtestatud alusele.

3. Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab artikli 10 lõikes 3 sätestatud kvalifitseeritud häälteenamusega, millisel määral ja mis kujul kapital sisse makstakse.

4. Riikide keskpankade osa Euroopa Keskpanga märgitud kapitalis ei või üle kanda, pantida ega arestida, arvestades lõikes 5 sätestatut.

5. Kui artiklis 29 nimetatud aluseid korrigeeritakse, kannavad riikide keskpangad omavahel kapitaliosad üle määral, mis on vajalik osade jaotumise vastavusse viimiseks korrigeeritud alusega. Vastavate ülekannete tingimused määrab Euroopa Keskpanga nõukogu.

*Artikkel 29*

**Kapitali märkimise alus**

1. Euroopa Keskpanga kapitali märkimise alused, mis esmakordselt kinnitati 1998. aastal, kui asutati Euroopa Keskpankade süsteem, määratakse kindlaks, andes igale riigi keskpangale osakaalu, mis võrdub summaga, mille moodustavad:

— 50 % vastava liikmesriigi osast liidu elanikkonnas eelviimasel aastal enne Euroopa Keskpankade Süsteemi asutamist;

— 50 % vastava liikmesriigi osast liidu sisemajanduse kogutoodangus turuhindades, nagu see on registreeritud viimasel viiel aastal enne Euroopa Keskpankade Süsteemi asutamisele eelnenud eelviimast aastat.

Protsendid ümardatakse lähima 0,0001 protsendipunktini.

2. Käesoleva artikli kohaldamiseks kasutatavad statistilised andmed esitab komisjon kooskõlas õigusnormidega, mis nõukogu on kehtestanud artiklis 41 sätestatud korras.

3. Riikide keskpankadele määratud osakaalu korrigeeritakse iga viie aasta järel pärast Euroopa Keskpankade Süsteemi asutamist analoogiliselt lõikega 1. Korrigeeritud alus jõustub järgneva aasta esimesest päevast.

4. Euroopa Keskpanga nõukogu võtab tarvitusele kõik muud käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud meetmed.

*Artikkel 30*

**Välisvaluutareservide ülekandmine Euroopa Keskpangale**

1. Ilma et see piiraks artikli 28 kohaldamist, kannavad riikide keskpangad Euroopa Keskpanka välisvaluutareservid, välja arvatud liikmesriikide vääringud, eurod, Rahvusvahelise Valuutafondi reservide positsioonid ja liikmesriikide pankade laenueriõigused, kuni summani, mis on võrdne 50 000 miljoni euroga. Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, missugune osa sellest kogusest nõutakse Euroopa Keskpanga asutamisel ning missugused summad nõutakse sisse hiljem. Euroopa Keskpangal on piiramatu õigus temale ülekantud välisvaluutareserve hoida ja hallata ning kasutada neid käesolevas põhikirjas ettenähtud eesmärkidel.

2. Iga riigi keskpanga osamaksud määratakse proportsionaalselt tema osale Euroopa Keskpanga märgitud kapitalis.

3. Euroopa Keskpank krediteerib iga riigi keskpanka tema osamaksuga võrdse nõude ulatuses. Vastavate nõuete nominaalväärtuse ja tasustamise otsustab Euroopa Keskpanga nõukogu.

4. Kooskõlas lõikega 2 võib Euroopa Keskpank lõikes 1 määratud piire ületades taotleda täiendavaid välisvaluutareserve neis piirides ja tingimustel, mis nõukogu kehtestab artiklis 41 sätestatud korras.

5. Euroopa Keskpank võib hoida ja hallata Rahvusvahelise Valuutafondi reservide positsioone ja liikmesriikide pankade laenueriõigusi ning hoolitseda niisuguste varade ühendamise eest.

6. Euroopa Keskpanga nõukogu võtab tarvitusele kõik muud käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud meetmed.

*Artikkel 31*

**Riikide keskpankade välisvaluutareservid**

1. Kooskõlas artikliga 23 on riikide keskpankadel lubatud teostada tehinguid, et täita oma kohustusi rahvusvaheliste organisatsioonide ees.

2. Kõik muud tehingud pärast artiklis 30 osutatud ülekandeid riikide keskpankadesse jäänud välisvaluutareservidega ning liikmesriikide tehingud välisvaluuta jooksvate saldodega lõike 3 raamides sätestatavat piiri ületades nõuavad Euroopa Keskpanga heakskiitu, et tagada kooskõla liidu vahetuskursi- ja rahapoliitikaga.

3. Euroopa Keskpanga nõukogu annab suunised vastavate tehingute hõlbustamiseks.

*Artikkel 32*

**Riikide keskpankade emissioonitulu jaotamine**

1. Euroopa Keskpankade Süsteemi rahapoliitilise funktsiooni täitmisel riikide keskpankadele kogunev tulu (edaspidi nimetatud “emissioonitulu”) jaotatakse iga majandusaasta lõpus kooskõlas käesoleva artikli sätetega.

2. Iga riigi keskpanga emissioonitulu suurus on võrdne tema aastase tuluga varast, mis vastab ringluses olevale sularahale ja krediidiasutuste hoiustest tulenevatele kohustustele. Riikide keskpangad erimärgistavad need varad kooskõlas Euroopa Keskpanga nõukogu antavate suunistega.

3. Kui pärast kolmanda etapi algust riikide keskpankade bilansistruktuurid Euroopa Keskpanga nõukogu arvates ei võimalda lõike 2 kohaldamist, võib Euroopa Keskpanga nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega otsustada, et erandina lõikest 2 kasutatakse kuni viie aasta jooksul emissioonitulu arvutamiseks alternatiivset meetodit.

4. Iga riigi keskpanga emissioonitulu vähendatakse summa võrra, mis on võrdne intressidega, mida vastav keskpank maksab krediidiasutustele kooskõlas artikliga 19 tehtud hoiustelt.

Euroopa Keskpanga nõukogu võib otsustada, et riikide keskpankadele hüvitatakse kulud, mida nad on kandnud seoses pangatähtede emiteerimisega, või erandjuhtudel erikulud, mis on tekkinud Euroopa Keskpankade Süsteemi jaoks teostatud rahapoliitilistest toimingutest. Hüvitamine toimub vormis, mida Euroopa Keskpanga nõukogu peab sobivaks. Need summad võib tasaarvestada riikide keskpankade emissioonituluga.

5. Riikide keskpankade emissioonitulu summa jaotatakse riikide keskpankade vahel proportsionaalselt nende Euroopa Keskpanga kapitalisse makstud osadega, kui artikli 33 lõike 2 alusel vastuvõetud Euroopa Keskpanga nõukogu otsusest ei tulene teisiti.

6. Emissioonitulu jaotamisest tuleneva saldode tasaarvestuse ja -arvelduse teeb Euroopa Keskpank kooskõlas Euroopa Keskpanga nõukogu suunistega.

7. Euroopa Keskpanga nõukogu võtab kõik muud käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud meetmed.

*Artikkel 33*

**Euroopa Keskpanga puhaskasumi ja -kahjumi jaotamine**

1. Euroopa Keskpanga puhaskasum kantakse üle järgmiselt:

a) summa, mille määrab Euroopa Keskpanga nõukogu ja mis ei või ületada 20 % puhaskasumist, kantakse üle üldreservfondi piiranguga, et see ei ole suurem kui 100 % kapitalist;

b) ülejäänud puhaskasum jagatakse Euroopa Keskpanga osanike vahel proportsionaalselt nende sissemakstud osaga.

2. Kui Euroopa Keskpank kannab kahjumit, võib kahjumi katta Euroopa Keskpanga üldreservfondi arvelt ja vajaduse korral Euroopa Keskpanga nõukogu otsuse põhjal vastava majandusaasta emissioonitulu arvelt proportsionaalselt nende summadega, mis on jaotatud riikide keskpankadele kooskõlas artikli 32 lõikega 5.

VII PEATÜKK

**ÜLDSÄTTED**

*Artikkel 34*

## Õigusaktid

1. Kooskõlas põhiseaduse artikliga III-190, võtab Euroopa Keskpank vastu:

a) Euroopa määrusi niivõrd, kui see on vajalik käesoleva põhikirja artikli 3 lõike 1 punktis a, artikli 19 lõikes 1, artiklis 22 või artikli 25 lõikes 2 määratletud ülesannete täitmiseks, ja artiklis 41 viidatud Euroopa määrustes ja otsustes ettenähtud juhtudel;

b) Euroopa otsuseid, mis on vajalikud Euroopa Keskpankade Süsteemile põhiseaduse ja käesoleva põhikirjaga antud ülesannete täitmiseks;

c) soovitusi ja arvamusi.

2. Euroopa Keskpank võib otsustada oma Euroopa otsused, soovitused ja arvamused avaldada.

3. Neis piirides ja tingimustel, mis nõukogu artiklis 41 sätestatud korras kindlaks määrab, on Euroopa Keskpangal õigus määrata ettevõtjatele oma Euroopa määrustest ja otsustest tulenevate kohustuste täitmata jätmise eest trahve või karistusmakseid.

*Artikkel 35*

## Kohtulik kontroll ja sellega seonduvad küsimused

1. Euroopa Liidu Kohtul on õigus kontrollida ja tõlgendada Euroopa Keskpanga tegevust või tegevusetust põhiseaduses sätestatud juhtudel ja tingimustel. Euroopa Keskpank võib esitada hagi põhiseaduses sätestatud juhtudel ja tingimustel.

2. Vaidlused Euroopa Keskpanga ja tema võlausaldajate, võlgnike või mõne muu isiku vahel lahendavad riikide pädevad kohtud, välja arvatud juhud, kui pädevus nendes küsimustes on antud Euroopa Liidu Kohtule.

3. Euroopa Keskpanga vastutus on määratletud põhiseaduse artiklis III-431. Riikide keskpankade vastutuse määravad kindlaks nende riikide vastavad seadused.

4. Euroopa Liidu Kohtu pädevusse kuulub otsuse tegemine Euroopa Keskpanga poolt või nimel sõlmitud era- või avalik-õiguslikus lepingus sisalduva vahekohtuklausli alusel.

5. Euroopa Keskpanga otsuse anda asi Euroopa Liidu Kohtusse teeb Euroopa Keskpanga nõukogu.

6. Euroopa Liidu Kohus on pädev lahendama vaidlusi, mis puudutavad põhiseadusest ja käesolevast põhikirjast tulenevate kohustuste täitmist riigi keskpanga poolt. Kui Euroopa Keskpank on arvamusel, et riigi keskpank ei ole täitnud põhiseadusest ja käesolevast põhikirjast tulenevat kohustust, esitab ta selles asjas põhjendatud arvamuse, olles eelnevalt andnud asjaomasele riigi keskpangale võimaluse esitada oma märkused. Kui asjaomane riigi keskpank ei nõustu arvamusega Euroopa Keskpanga määratud tähtaja jooksul, võib viimane anda asja Euroopa Liidu Kohtusse.

*Artikkel 36*

**Personal**

1. Juhatuse ettepanekul kehtestab Euroopa Keskpanga nõukogu Euroopa Keskpanga personali töölepingutingimused.

2. Euroopa Liidu Kohus on pädev lahendama kõiki vaidlusi Euroopa Keskpanga ja tema töötajate vahel neis piirides ja tingimustel, mis on sätestatud töölepingutingimustes.

*Artikkel 37*

**Ametisaladus**

1. Euroopa Keskpanga ja riikide keskpankade juhtorganite liikmed ja personal ei tohi isegi pärast oma ametikohustuste lõppemist avalikustada ametisaladuse pidamise kohustuse alla kuuluvat teavet.

2. Isikute suhtes, kellele on kättesaadavad andmed, mille puhul liidu juriidiliselt siduv akt näeb ette saladuse pidamise kohustuse, rakendatakse sellist kohustust.

*Artikkel 38*

**Allkirjaõiguslikud isikud**

Euroopa Keskpanga kohustus kolmandate isikute ees tekib presidendi või juhatuse kahe liikme või presidendi poolt Euroopa Keskpanga nimel alla kirjutama volitatud kahe Euroopa Keskpanga töötaja allkirja alusel.

*Artikkel 39*

**Privileegid ja immuniteedid**

Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide protokolli tingimuste kohaselt on Euroopa Keskpangal liikmesriikide territooriumil vastavad privileegid ja immuniteedid, mis on vajalikud tema ülesannete täitmiseks.

VIII PEATÜKK

**PÕHIKIRJA MUUTMINE JA TÄIENDAVAD ÕIGUSNORMID**

*Artikkel 40*

## Muudatuste tegemise lihtsustatud menetlus

1. Kooskõlas põhiseaduse artikli III-187 lõikega 3 võib käesoleva põhikirja artikli 5 lõikeid 1, 2 ja 3, artikleid 17 ja 18, artikli 19 lõiget 1, artikleid 22, 23, 24 ja 26, artikli 32 lõikeid 2, 3, 4 ja 6, artikli 33 lõike 1 punkti a ja artiklit 36 muuta Euroopa seadusega:

a) komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Keskpangaga, või

b) Euroopa Keskpanga soovituse põhjal ja pärast konsulteerimist komisjoniga.

2. Artikli 10 lõiget 2 võib muuta Euroopa otsusega Euroopa Ülemkogu, kes teeb otsuse ühehäälselt kas Euroopa Keskpanga soovituse põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga või komisjoni soovituse põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja Euroopa Keskpangaga. Need muudatused ei jõustu enne, kui liikmesriigid on need kinnitanud kooskõlas oma vastavate põhiseadusest tulenevate nõuetega.

3. Käesoleva artikli alusel tehtud Euroopa Keskpanga soovituseks on vaja Euroopa Keskpanga nõukogu ühehäälset otsust.

*Artikkel 41*

## Täiendavad õigusnormid

Kooskõlas põhiseaduse artikli III-187 lõikega 4 võtab nõukogu vastu Euroopa määrusi ja otsuseid, kehtestades käesoleva põhikirja artiklis 4, artikli 5 lõikes 4, artikli 19 lõikes 2, artiklis 20, artikli 28 lõikes 1, artikli 29 lõikes 2, artikli 30 lõikes 4 ja artikli 34 lõikes 3 osutatud meetmed. Nõukogu teeb otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga kas:

a) komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Keskpangaga, või

b) Euroopa Keskpanga soovituse põhjal ja pärast konsulteerimist komisjoniga.

IX PEATÜKK

**ÜLEMINEKU- JA MUUD SÄTTED EUROOPA KESKPANKADE SÜSTEEMI KOHTA**

*Artikkel 42*

## Üldsätted

1. Põhiseaduse artikli III-197 lõikes 1 osutatud erandist tuleneb, et järgmised käesoleva põhikirja artiklid ei anna asjaomastele liikmesriikidele õigusi ega pane neile kohustusi: 3, 6, artikli 9 lõige 2, artikli 12 lõige 1, artikli 14 lõige 3, artiklid 16, 18, 19, 20, 22, 23, artikli 26 lõige 2, artiklid 27, 30, 31, 32, 33, 34 ja 50.

2. Liikmesriikide keskpangad, mille suhtes kehtib põhiseaduse artikli III-197 lõikest 1 tulenev erand, säilitavad oma rahapoliitilised volitused vastavalt nende riikide seadustele.

3. Kooskõlas põhiseaduse artikli III-197 lõike 2 teise lõiguga loetakse käesoleva põhikirja artiklis 3, artikli 11 lõikes 2 ja artiklis 19 "liikmesriigid" asemel "liikmesriigid, mille rahaühik on euro".

4. Artikli 9 lõikes 2, artikli 10 lõigetes 2 ja 3, artikli 12 lõikes 1, artiklites 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, artikli 33 lõikes 2 ja artiklis 50 loetakse "riikide keskpangad" asemel "liikmesriikide keskpangad, mille rahaühik on euro".

5. Artikli 10 lõikes 3 ja artikli 33 lõikes 1 loetakse "osanikud" asemel "liikmesriikide keskpangad, mille rahaühik on euro".

6. Artikli 10 lõikes 3 ja artikli 30 lõikes 2 loetakse "Euroopa Keskpanga märgitud kapital" asemel "Euroopa Keskpanga kapital, mis on märgitud nende liikmesriikide keskpankade poolt, mille rahaühik on euro".

*Artikkel 43*

## Euroopa Keskpanga ülesanded üleminekuperioodil

Euroopa Keskpank võtab üle põhiseaduse artikli III-199 lõikes 2 osutatud Euroopa Rahainstituudi endised funktsioonid, mida ühe või enama liikmesriigi suhtes tehtud erandi tõttu tuleb pärast euro kasutuselevõttu veel täita.

Euroopa Keskpank annab nõu põhiseaduse artiklis III-198 täpsustatud erandite tühistamise otsuse ettevalmistamisel.

*Artikkel 44*

**Euroopa Keskpanga üldnõukogu**

1. Ilma et see piiraks põhiseaduse artikli III-187 lõike 1 kohaldamist, asutatakse Euroopa Keskpanga kolmanda otsuseid tegeva organina üldnõukogu.

2. Üldnõukogusse kuuluvad Euroopa Keskpanga president ja asepresident ning riikide keskpankade presidendid. Teised juhatuse liikmed võivad üldnõukogu koosolekutest osa võtta hääleõiguseta.

3. Üldnõukogu kohustuste lõplik loetelu on toodud artiklis 46.

*Artikkel 45*

**Üldnõukogu tegevus**

1. Euroopa Keskpanga üldnõukogu eesistujaks on Euroopa Keskpanga president või tema äraolekul asepresident.

2. Nõukogu president ja komisjoni liige võivad üldnõukogu koosolekutest osa võtta hääleõiguseta.

3. Üldnõukogu koosolekud valmistab ette president.

4. Erandina artikli 12 lõikest 3 võtab üldnõukogu vastu oma töökorra.

5. Üldnõukogu sekretariaadi tagab Euroopa Keskpank.

*Artikkel 46*

**Üldnõukogu kohustused**

1. Üldnõukogu:

a) täidab artiklis 43 nimetatud ülesandeid;

b) aitab kaasa artiklites 4 ja artikli 25 lõikes 1 nimetatud nõuandvate funktsioonide täitmisele.

2. Üldnõukogu aitab kaasa:

a) artiklis 5 nimetatud statistilise teabe kogumisele;

b) artiklis 15 nimetatud Euroopa Keskpanga aruandlusele;

c) artikli 26 kohaldamiseks vajalike artikli 26 lõikes 4 nimetatud õigusnormide vastu võtmisele;

d) artikli 29 kohaldamiseks vajalike artikli 29 lõikes 4 nimetatud kõigi muude meetmete võtmisele;

e) artiklis 36 nimetatud Euroopa Keskpanga personali töölepingutingimuste sätestamisele.

3. Üldnõukogu aitab kaasa vajalike ettevalmistuste tegemisel nende liikmesriikide vääringute vahetuskursside tagasivõtmatuks fikseerimiseks, mille suhtes kehtib põhiseaduse artikli III-198 lõikes 3 nimetatud erand euro suhtes.

4. Euroopa Keskpanga president teavitab üldnõukogu Euroopa Keskpanga nõukogu otsustest.

*Artikkel 47*

**Üleminekusätted Euroopa Keskpanga kapitali kohta**

Kooskõlas artikliga 29 määratakse igale riigi keskpangale osakaal Euroopa Keskpanga kapitali märkimise alustes. Erandina artikli 28 lõikest 3 ei maksa need liikmesriigid, mille suhtes kehtib erand, sisse oma märgitud kapitali, välja arvatud juhul, kui üldnõukogu vähemalt kaht kolmandikku Euroopa Keskpanga märgitud kapitalist ja vähemalt poolt osanikest esindava häälteenamusega otsustab, et väike protsent tuleb sisse maksta panusena Euroopa Keskpanga tegevuskuludesse.

*Artikkel 48*

**Euroopa Keskpanga kapitali, reservide ja eraldiste edasilükatud maksed**

1. Kui liikmesriigi suhtes kehtestatud erand on tühistatud, maksab tema keskpank oma osa Euroopa Keskpanga märgitud kapitalist sisse samal määral kui nende liikmesriikide keskpangad, mille rahaühik on euro, ning teeb ülekande Euroopa Keskpanga välisvaluutareservi vastavuses artikli 30 lõikega 1. Ülekantava summa suurus määratakse, korrutades artikli 30 lõike 1 põhjal juba Euroopa Keskpanka ülekantud välisvaluutareservi jooksva vahetuskursi alusel määratud euro väärtust asjaomase riigi keskpanga märgitud osade arvu ja teiste riikide keskpankade poolt juba sissemakstud osade arvu suhtega.

2. Lisaks maksele, mis tuleb teha kooskõlas lõikega 1, maksab asjaomane liikmesriigi keskpank oma osa Euroopa Keskpanga reservidesse, reservidega võrdsustatud eraldistesse ja summadesse, mis veel tuleb määrata reservidesse ja varudesse vastavalt kasumiaruandele, mis on koostatud erandi tühistamisele eelneva aasta 31. detsembri seisuga. Makstav summa määratakse, korrutades eespool määratletud ja Euroopa Keskpanga heakskiidetud bilansis näidatud reservide kogused asjaomase keskpanga märgitud osade arvu ja teiste keskpankade poolt juba sissemakstud osade arvu suhtega.

3. Ühe või mitme riigi saamisel liikmesriikideks ja nende riikide keskpankade saamisel osaks Euroopa Keskpankade Süsteemist suurendatakse automaatselt Euroopa Keskpanga märgitud kapitali ja Euroopa Keskpanka üle kanda lubatud välisvaluutareservi varade piirmäärasid. Suurendus määratakse kindlaks korrutades vastavad hetkel kehtivad summad, laiendatud kapitali märkimise

aluse piires, liituvate riikide keskpankade osakaalu ning juba Euroopa Keskpankade Süsteemi kuuluvate riikide keskpankade osakaalu suhtega. Iga riigi keskpanga osakaal kapitali märkimise aluses arvutatakse analoogselt artikli 29 lõikele 1 ja vastavasuses artikli 29 lõikega 2. Kasutatavad statistiliste andmete võrdlusperioodid peavad täpselt vastama viimasel artikli 29 lõike 3 kohaselt rakendatud viieaastasel osakaalude korrigeerimisel kasutatud perioodidele.

*Artikkel 49*

**Erand artiklist 32**

1. Kui pärast kolmanda etapi algust EKP nõukogu otsustab, et artikli 32 kohaldamine toob kaasa olulisi muudatusi riikide keskpankade suhtelistes tuludes, siis vähendatakse artikli 32 järgi jaotatava tulu suurust üldiselt kohaldatava protsendi võrra, mis ei ületa 60 % esimesel kolmanda etapi algusele järgneval majandusaastal ning mis väheneb vähemalt 12 protsendipunkti võrra igal järgneval majandusaastal.

2. Lõiget 1 kohaldatakse kuni viie majandusaasta jooksul pärast kolmanda etapi algust.

*Artikkel 50*

**Liikmesriikide vääringute pangatähtede vahetus**

Pärast vahetuskursside lõplikku kindlaksmääramist vastavalt põhiseaduse artikli III-198 lõikele 3 võtab EKP nõukogu vajalikud meetmed, et tagada lõplikult kindlaksmääratud vahetuskurssidega liikmesriikide pangatähtede vahetus riikide keskpankades nende vastavas nimiväärtuses.

*Artikkel 51*

**Üleminekusätete kohaldatavus**

Kui ja kuni on olemas liikmesriike, kelle suhtes on kehtestatud erand, kohaldatakse artikleid 42 kuni 47.